

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 250.— L.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.
Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
dr. Szász Ferenc.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ,
Strada Baron L. Pop 5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

Amikor a test szolgál a léleknek.

Magyarfodorháza vegyes lakosságú község, (huszonöt kilométernyire fekszik Kolozsvártól), a magyarok lélekszáma nem éri el a háromszázat.

Folyik az aratás.

De rájuk is áll a közszólás: a minőség pótolja a mennyiséget! Fodorháza magyar népe buzgó hűséggel ragaszkodik vallásos hitéhez, tisztos hagyományaihoz. De átérzi az idők szavát is, amely azt parancsolja, hogy a falusi népnek is haladnia, művelődnie kell.

Fodorházán hitvallásos iskola hinti a művelődés magvait a gyermek-sereg lelkébe. Azonban a nyáj, amelyet nagyobb küzdelemre szorít magára utalt helyzete, érzi, hogy neki a lelki művelődést, az ismeretszerzést az iskola elvégzése után is folytatnia kell.

A fodorháziak tehát az utóbbi években arra az elhatározásra jutottak, hogy a felnöttek előhaladásának munkálására új intézményt létesítsenek: *Közművelődési Házat* építenek. Persze, nem gondolhattak fényes, drága épület emelésére, amint hogy szükségük sincs ilyenre. A határozat úgy szólt, hogy

megszereznek egy felhagyott magtárat s azt szükségleteiknek megfelelően átalakítják.

De ennek a munkának az elvégzése is jelentékeny összegbe kerül. A fodorháziak azonban megtalálták a pénz előteremtésének a módját. Munkavállaló társaságot alakítottak, amelynek tagjai arra kötelezték magukat, hogy együttes keresetüket a Közművelődési Ház építési alapjának gyarapítására fordítják.

Ezen az uton máris szép eredményeket értek el. Arató társaságuk, amelyről képeink készültek, egy fogásban tizenegy hold búzát vágott le s ezen 2840 lejt szerzett az építési alap javára.

Az aratók, közöttük a lelkész és felesége.

Az eredmény is szép, de még szebb az akarat, a jó szándék, amely az eredményt létrehozta! Ez a jó szándék bizonyosan tovább fog dolgozni s Fodorházán a régi magtár az új idők szükségletének kielégítésére új köntöst, új alakot fog öltetni.

Ime egy megragadó példa, amikor a test szolgál a léleknek.

A forradalom évfordulóján.

A franciák nagy fénnel ünnepelték meg annak emlékeztét, hogy ezelőtt 150 évvel kezdődött országukban a nagy forradalom, amely, azt lehet mondani, az egész emberiség sorsát átalakította. Ez a forradalom vetette föl a „szabadság, egyenlőség és testvériség” jelszavait, amelyek talán sohasem fognak teljesen megvalósulni, de mindig befolyásolni, irányítani fogják az emberi haladás menetét. A százötven éves fordulón a franciák arra törekedtek, hogy mai hatalmukat is a világ elé tárják. Különös gondot fordítottak haderejük bemutatására, ami a mai viszonyok közt érthető is. Az ünnepségek során az is kifejezésre jutott, hogy a francia hadseregben a gyarmati, színes bőrű katonák, így a képünkön látható szengál négerek, milyen fontos szerepet játszanak.

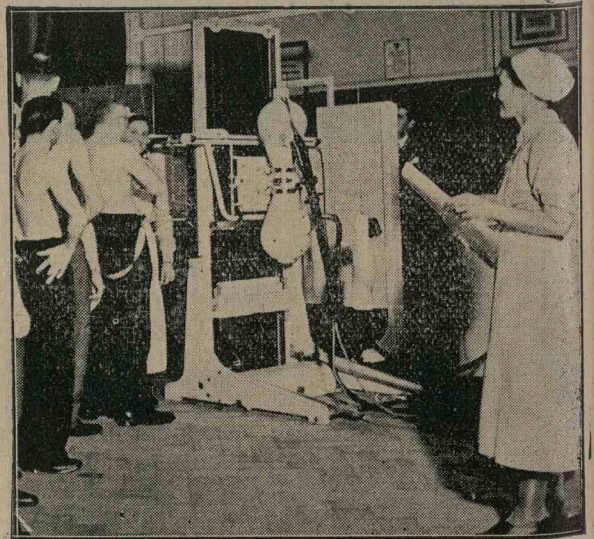
Lányokat is soroznak katonának.

Az angolok ugyancsak neki álltak hadseregük kifejlesztésének. A férfiakat a tüzharcra képezik ki, a mögöttes szolgálat el-

Női katonák sorozása Angliában.

végzésére leányokat soroznak be. Ezek a leányok katonai fegyelem alatt élnek és egyenruhát viselnek.

Vándor Röntgen-gépek.

Ma nálunk is széltében ismerik a Röntgen-gépek nagy szerepét a betegségek megállapításában. Sajnos, nem mindenki jut abba a helyzetbe, hogy Röntgen-géppel világosítsanak be szervezetébe. Németországban a kis falukban is időnként megjelennek a Röntgen-gépek s ingyenes vizsgálatban részesítik a lakósságot.

Azok figyelmébe, akik kimaradtak az állampolgársági listából:

Módosították az állampolgársági törvényt.

Régi sérelmet orvosolt a kormány, midőn módosította az állampolgársági törvényt, illetve módot adott arra, hogy mindazok, akik az 1924. évi összeírásnál az állampolgársági névjegyzékből kimaradtak, most újra kérhessék a névjegyzékekbe való felvételüket. Öfelsége a mult héten írta alá a román állampolgárság elnyeréséről és elvesztéséről szóló törvényt kiegészítő és módosító törvényrendeletet, melyet az igazságügyminiszterium már megküldött a tartományi igazgatóságokhoz is.

Az új törvényrendelet megengedi a háboru után csatlakozott területek lakosainak, akik különböző okok miatt nem teljesítették az 1924. február 24-iki törvény előírásait, hogy három hónap alatt az állampolgársági listákba újból beiratkozhasanak. Ez a határidő érvényes a csatolt területeken tartózkodó árvákra, vagy ismeretlen szülők-től született egyénekre is, akik nem szerepelnek az állampolgársági névjegyzékekben. Az intézkedés nem vonatkozik a zsidókra, akiknek állampolgárságát már felülvizsgálták.

Az igazságügyminisztérium rendelete alapján a királyi helytartóságok ugyancsak rendeletet adnak ki az összes községi és városi vezetőségeknek s köteleességüké teszik, hogy a törvény kihirdetésétől számított három hónapon belül, tehát október 27-ig irják be mindazokat az állampolgársági névjegyzékekbe, akik megfelelő okmányokkal igazolják állampolgárságra való igényüket. A beírást csak azokra szabad eszközölni, akik teljesítik a törvényes feltételeket. A régi törvény 56. szakaszában feltüntetett igazoló okmányokon kívül a hatóságoknak meg kell állapítaniok azt is, hogy az illető nem szerzett-e azóta külföldi állampolgárságot. Tehát mindazok, akik kimaradtak az állampolgársági jegyzékből, most felvételre jelentkezhetnek a városok és a községek vezetőségeinél, ott, ahol az egyesülés időpontjában illetőséggel rendelkeztek, vagy ahol laktak, vagy amely községben születtek. A községi illetőséget a község vezetősége által kiállított bizonyítvánnyal igazolhatják. A hatóságoknak meg kell győződniek arról, hogy a kérvényezők nem szereztek-e időközben idegen állampolgárságot, vagy nem volt-e idegen utlevélük. Nem lehet felvenni az állampolgársági névjegyzékbe azokat, akiket egyszer már törölték, sem azokat, akik fel nem vételük ellen

felebbeztek, de végleges határozattal visszautasították őket.

Midőn a jelentkezések megtörténtek, október 27-től számított husz napon belül az ujonnan összeállított névsort a községi vezetőségek az igazságügyminiszteriumhoz terjesztik fel átvizsgálás és jóváhagyás végett. Csatolni kell az ellenőrzéshez szükséges bizonyító okmányokat is és az igazságügyminiszterium ellenőrzése és jóváhagyása után véglegesen kell beírni a jelentkezőket az állampolgársági névjegyzékbe.

Nyomatékosan felhívjuk tehát mindazokat, akik bármi okból az állampolgársági névjegyzékekben kimaradtak, hogy a szükséges okmányok beszerzése és becsatolása után mindent kövessenek el, hogy az állampolgársági törvény módosítása után bekerülhessenek az állampolgársági névjegyzékbe. Különösen nagyon sok az állami és közigazgatási nyugdíjas, akik éveken át élvezték nyugdíj-illetményeiket, de az utolsó esztendőben be kellett mutatniok az állampolgársági bizonyítványukat, s mivel ezzel nem rendelkeztek, nyugdíjilletményeik folyósítását beszüntették. Így az országban több ezer kisebbségi nyugdíj nélkül maradt. Most az állampolgársági okmány megszerzése után ezek is újból megkaphatják nyugdíjilletményeiket. Tudjuk azt, hogy az állampolgársági jegyzékek összeállításánál a multban nagyon sok mulasztás történt. Sok ember a saját hibáján kívül maradt ki a névjegyzékből. Most arra kérjük a magyarság vezetőit is, hogy világosítsák fel a falusi magyarságot: milyen nagy jelentősége van az állampolgársági jog megszerzésének. Különösen felhívjuk azoknak a figyelmét, akik bármi okból kimaradtak az állampolgársági jegyzékekben, hogy most mindent kövessenek el az állampolgárság megszerzése érdekében. Három hónap elegendő idő arra, hogy mindenki a szükséges okmányait beszeresse és kérje pótlólag a névjegyzékbe való felvételét. Ha az alsóbbfoku hatóságok nehézségeket támasztanak, minden esetben a felsőbb hatóságokhoz és a magyar népközösség vezetőségéhez forduljanak sérelmeikkel és panaszaikkal. Az új törvényrendeletet Öfelsége szentesítette, tehát azt köteles minden hatóságnak végrehajtani s kötelessége kérni mindazoknak az állampolgárságot, akik arra igényt tartanak és a multban a névjegyzékekben kimaradtak.

Külföld

Őszig nem lesz háború! Az olasz ujságok nagy cikkekben foglalkoznak Roosevelttel amerikai elnöknek a semlegességi törvény módosítása rendjén szerzett parlamenti vereségével. Az olasz lapok megállapítják, hogy Anglia és Franciaország Amerika segítsége nélkül nem kezdenek háborút. Tekintettel arra, hogy Roosevelttel csak a parlament őszi ülészakánának megnyitása után nyújthatja be ismét a semlegességi törvény módosítására vonatkozó törvényjavaslatot, és csak akkor kerülhet sor arra, hogy azt a nyugati hatalmak érdekeinek megfelelően módosítsák, ősz előtt — állítják az olasz ujságok — nem lesz háború.

Éhségstrájkba léptek az ir forradalmárok. Több ir forradalmárt zavargások miatt letartóztattak. A forradalmárok egy csoportja éhségstrájkba kezdett és semmiféle táplálékot sem akarnak elfogyasztani. Az orvosok mesterségesen táplálják a sztrájkolókat.

Megegyeztek az angolok és japánok. A kínai-japán háborúnak és a japán hatalmi törekvéseknek egyik mellékága volt az angol-japán viszály. Erről több ízben megemlékeztünk lapunkban. A két hatalom között keletkezett ellentétben hetek óta folytak a tárgyalások és pedig eredménnyel. Az angol-japán megegyezést már aláírták. A megegyezés értelmében Anglia teljesítette a japán követeléseket, elismerte Japán kínai hódításait és Japán jogait a Távolkeletre nézve. Az egyezmény a kínaiakat érthető idegességgel

töltötte el, mert bizonyos, hogy Anglia a jövőben nem fogja segíteni Kínát az ellenállásban annyira, mint eddig tette.

Visszaállítják Spanyolországban a királyságot? Egy francia ujság cikkben foglalkozik Spanyolország államjogi helyzetének jövődől alakulásával. A francia ujság megállapítja, hogy Franco tábornok nem ellenzi a királyság visszaállítását. Ezzel kapcsolatban említi a francia ujság, hogy Alfonz volt királyhoz állítólag megbízott érkezett Spanyolországból, aki a királylyal tárgyalásokat folytatott. A hirt a spanyol ujságok ebben a formában ugyan megcáfolták, azonban azt nem tagadják, hogy Maura spanyol herceg valóban felkereste a volt spanyol királyt. Látogatása azonban magánjellegű volt.

Tovább működnek az ir forradalmárok. Az angol rendőrség megállapította, hogy az ir forradalmárok augusztus elején London környékén több merényletet terveztek. A rendőrség bizonyítékokat kapott, amelyek alapján megállapította, hogy az ir forradalmárok fel akarták robbantani az angol parlament épületét. Egyébként az ir forradalmi szervezet tagjai a londoni Viktoria pályaudvar csarnokában bombát helyeztek el és a bomba felrobbant. A robbanás alkalmával több személy megsebesült.

A német hadsereg vezetője részvesz az olasz hadgyakorlatokon. Helder, német tábornok, a német hadsereg vezetője, meghívást kapott, hogy vegyen részt az augusztusban tartandó olasz hadgyakorlatokon. Helder tábornok a meghívást elfogadta és részt fog venni a Pó síkságon megtartandó gyakorlatokon.

Palesztinai hírek. Betlehem közelében erőszakos cselekedetek miatt 23 arabot letartóztattak. Egy zsidó telepen izgatásért 24 zsidót fogtak el. A haifai katonai törvényszék egy arab forradalmárt halálra, egy másikat pedig életfogytiglani börtönre ítélte.

Rövidesen aláírják az angol-francia-orosz megegyezést. A nyugati hatalmaknak Oroszországgal való tárgyalásai előrehaladott állapotba jutottak. A legújabb hírek szerint a politikai megegyezést rövidesen alá fogják írni. Állítólag sor kerül a katonai megegyezés megkötésére is. Moszkvában már megkezdődtek a három nagyhatalom vezérkarának tanácskozásai.

Német repülőgépek az angol partvidéken. Az angol légi haderő parancsnoksága az angol partvidéken állandó őrséget tart fenn, mert megállapították, hogy német katonai repülőgépek több ízben megközelítették az angol partvidéket. Megállapították azt is, hogy a német repülőgépek behatoltak abba az övbe, amely nemzetközileg tiltott sávnak van kijelölve. A német repülők különösen a Themze folyó torkolatának környékén jelentek meg több ízben.

Életfogytiglani kényszermunkára ítélték egy orosz tábornokot. Skoblin, orosz tábornokot, aki annak idején Franciaországból elraboltatta Miller tábornokot, a fehér oroszok katonai szervezetének vezetőjét, a francia bíróság életfogytiglani kényszermunkára ítélte. Az ítélelhezatal a tábornok távollétében történt.

Tárgyalások után. A francia ujságok szerint Németország jelenlegi külpolitikáját az jellemzi, hogy az ügyek elintézésé-

sét kedvezőbb időre akarja használni. Francia felfogás szerint Németországnak az a szándéka, hogy tárgyalások útján rendezze összes követeléseit és ezzel állanak kapcsolatban a németek részéről elhangzott legutóbbi békés nyilatkozatok. Az angolok is úgy látják, hogy Németország új müncheni tárgyalásokat készít elő. Megjegyzik azonban, hogy a helyzet ma más. Az aggodalom ugyanis, hogy a német repülőgépek Londont és Párist bombázhadják, most már nem áll fenn ugyanabban a mértékben, tehát a helyzet lényegesen megváltozott a nyugati hatalmak javára.

Angol katonai tartalékok Egyiptomban. Egyiptomba több indiai csapattest érkezett. Az intézkedés összefügg az angol birodalmi kormánynak azzal a tervével, hogy Egyiptomban nagy katonai tartalékot akar összevonni.

Mozgósításra készül a német hadsereg? Churchill, angol politikus, a parlamentben a következőket mondotta:

— Értelmetlen dolog bejelenteni, hogy az alsóház október 25-ig szünetre megy, amikor tudott dolog, hogy a német hadsereg mozgósítását készítik elő augusztus első napjaira.

A felszólalásra Chamberlain miniszterelnök válaszolt. Kijelentette, hogy a felszólaló feltevésekből indul ki és ezért nem is tartja érdemesnek arra válaszolni.

Albániában elkobozzák Zogu híveinek vagyonát. Az albániai olasz bíróság elrendelte, hogy Zogu albán király híveinek vagyonát az állam javára kobozzák el. A rendelkezést azzal indokolják, hogy Zogu hívei Albániában olaszellenes tevékenységet fejtenek ki.

Több magyart letartóztattak Szlovákiában. A szlovákiai Aranyosmaróton a szlovák hatóságok letartóztatták a szlovákiai Magyar Párt 35 tagját. A letartóztatottak között a társadalom minden rétegéhez tartozó nők és férfiak vannak. A letartóztatásokkal egyidejűleg több magyarpárti vezető lakásán házkutatást tartottak.

Orosz-német kereskedelmi szerződés. Az orosz-német kereskedelmi tárgyalások sikeresen folynak. Hír szerint a legközelebbi idő alatt alá fogják írni a szerződést.

Nem utazhatik külföldre a volt orosz külügyi népbiztos. Litvinov volt orosz külügyi népbiztos egy franciaországi fürdőhelyre akart utazni. A Szovjet vezetősége megtagadta Litvinovtól a kiutazási engedélyt. Az eset az egész világon általános feltűnést keltett.

Uj magyar iparügyi miniszter. Horthy Miklós, Magyarország kormányzója, Vargha Istvánt iparügyi miniszterré nevezte ki. Az új miniszter Teleky Pál magyar miniszterelnök jelenlétében tette le az esküt.

Mi lesz a zsidó menekültekkel? Az államhatárok változása következtében 600 ezer zsidó menekült keres új hazát. Roosevelt az Északamerikai Egyesült Államok elnöke meg akarja oldani a zsidó menekültek elhelyezésének kérdését. Roosevelt nagy nemzetközi értekezletet tervez, amelyen 32 állam képviselői vennének részt. Az értekezleten megbeszelnék a zsidó menekültek elhelyezésének kérdését.

Cseh területen telepítik le a déltiroli németeket. Németország és Olaszország kölcsönös megegyezés után nagy telepítési eljárást kezdettek. Az

Olaszországhoz tartozó déltiroli német lakosságot a németek cseh területen fogják letelepíteni Brünn és Morvaféhertemplom közé. A Déltirolból kitelepített németek helyére az olasz kormány olasz telepéseket fog telepíteni.

Japán-amerikai bonyodalom. Az Északamerikai Egyesült Államok kormánya nem nézi jószemmel, hogy Japán megegyezett Angliával. Ezért ellenintézkedések tételére határozta el magát. Felmondotta a Japánnal fennálló szerződést. A japán lapok megállapítják, hogy az egyezmény felmondása nem gazdasági okokból történt, mert Japán Amerikának egyik legjobb piaca. Így az ügyben minden valószínűség szerint további fejlemények várhatók.

Ellentétek a szlovákok között. Eperjesen megalakult a keleti szlovákok nemzeti tanácsa. Az új alakulat azt a feladatot tűzte maga elé, hogy harcolni fog a nyugati szlovákok elnyomó törekvései ellen. A keleti szlovákok nemzeti tanácsa kiáltványt adott ki, amelyben hangoztatja, hogy a nyugati szlovákok minden állásból kiszorították és kizsákmányolták a keleti szlovákokat. A kiáltványban hangoztatják, hogy a nyugati szlovákok kegyetlenül elnyomók, mint a csehek voltak és ezért itt az ideje, hogy a keleti szlovákok harcba lépjenek a nyugati szlovákok ellen. A kiáltvány azzal végződik, hogy az éhenkórász, nyugati szlovákokat ezután nemcsak kegyel, hanem golyó is fogja várni Keletiszlovákiában.

Légvédelmi gyakorlatok Berlinben. A katonai hatóságok Berlinben három napig tartó légvédelmi gyakorlatot rendeztek.

Nagyjelentőségű nyilatkozat.

II. Károly király Ófelsége Románia él-kitüzéseiről és helyzetéről egy francia újság-író útján tájékoztató nyilatkozatot tett a közvélemény számára. Ófelsége a francia újságíró előtt kijelentette, hogy Románia népét a munka szeretetére akarja megtanítani. Ezt a célt sokféle intézmény szolgálja. Többek között ezt szolgálja az Országőr-intézmény is.

Ófelsége kifejtette a francia újságírónak, hogy az új kormányzati rendszer szükségképpen született meg, mert a régi parlamenti rendszer teljesen elkorcsosodott. Az elmaradhatatlan változás terére kellett lépni, mert az utolsó választáson már huszonkét párt vett részt. Ez a nagy szám a magyarázata, hogy a régi parlamenti rendszer tulajdonképpen minden komolyságát elveszítette és hogy miért állott meg az állam gépezete a régi rendszer mellett.

Ezután az Uralkodó Calinescu miniszterelnök érdemeit az alábbi szavakban méltatta

— Armand Calinescu miniszterelnökben olyan munkatársat találtam, aki megérdemelt teljes és feltétlen bizalmamat. Öröm egy velem egykoru emberrel együtt dolgozni. Pontosan megértjük egymást, mert mind a ketten ugyanazon a nyelven beszélünk.

Végezetül Ófelsége a külpolitikai helyzettel kapcsolatban kijelentette, hogy Románia mindent megtett határainak védelmére, a nemzetközi helyzet azonban végeredményébe olyan, hogy van lehetőség a béke megmenetésére.

A francia újságíró Ófelsége nyilatkozatát azoknak a tapasztalatoknak a leírásával egészíti ki, amelyeket Romániában tett. Megállapítja, hogy Románia a békét akarja összeszomszédaival és mind gazdasági, mind művelődési téren a fejlődés útján halad.

• Hírek •

Nagyszabású szövetkezeti ünnepség Sepsiszentgyörgyön. A Hangya igazgatósága lelkes munkával igyekszik újjászervezni a fogyasztási szövetkezetek hálózatát. Ennek a nagyfontosságú munkának egyik kiváló eredménye a sepsiszentgyörgyi áruraktár otthonának újjáépítése s az áruraktár mellett egy szövetkezeti mintabolt létesítése. Ezeknek ünnepélyes felavatása, augusztus 6-án, vasárnap történik meg nagyérdemű tárgysorozat keretében. A Hangya szövetkezetek igazgatósága az avató ünnepélyre a tagszövetkezeteket szívesen meghívja és elvárja.

Kánikula. Julius hónap második felében egész Románia területén óriási meleg uralkodott. Még a Székelyföld hegyvidékein is olyan nagy meleg volt, ami az Alföldön is a szokatlan jelenségek közé tartozik. A hó-

nap utolsó hetében az időjárás lehült és zivatarok, esők voltak mindenféle. A zivatarok egyes helyeken nagy károkat okoztak. Középeurópa magasabb hegyvidékein nagyon lehült a levegő és havazott.

Ófelsége üdülő utra indult. II. Károly király Ófelsége „Lucafarul“ nevű, királyi hajón feketetengeri utra indult. Az uralkodó üdülő utja hosszabb ideig fog tartani.

Közkegyelmi rendeletet készítenek elő. A nemzetvédelmi minisztériumban rendelet összeállításán dolgoznak. A rendelet széleskörű kegyelmet és büntetésleszállítást ad sok, a katonai törvényszék által elítélt egyénnek.

Szeptemberben lesznek a köz-igazgatási választások. A köz-igazgatási választások szeptember második felében lesznek. A jelöléseket 8 nappal a választások előtt, a járásbiróságoknál kell benyújtani.

Lejár a 250 lejések bevalásának határideje! A pénzügyminiszter rendeletet bocsájtott ki, amely szerint a 250 lejes fém pénzek beaváltásának utolsó határideje augusztus 15-ike. Ha tehát valakinek 250 lejes fempénze van, mielőbb váltsa be, mert augusztus 15-ike után a 250 lejesek elveszítik értéküket.

Gazdasági tárgyalások Szinájában. Szinájában román-magyar gazdasági tárgyalások folynak. A tárgyalások főbb pontja, hogy megállapítsák azokat a módozatokat, amelyeknek segítségével Magyarország Romániának kifizetheti azt az 50 millió lejnyi összeget, amelyért Romániának vásárlások miatt tartozik.

Szabaddá teszik a gépkocsifuvarozást rövid távolságon. Románia területén idegennek szóló árukat csak állami vasuti teher gépkocsin szabad szállítani. A kérdés körül hosszú idő óta vita folyik. Az új fuva-

rozási rendszer ugyanis nagyon sok zavar forrásává vált. A legtöbb megtartott értekezleten, amelyet a vasút igazgatósága hívott össze, többen követelték, hogy háromszáz kilométeres körzetben tegyék teljesen szabaddá a gépkocsi fuvarozást. Minden valószínűség szerint a kormány méltányolni fogja az érveket és kisebb körzetben megengedi a tehergépkocsik számára a bérfuvarozást.

A papok helyettesítik a tanítókat. A görögkeleti szinódus körrendeletben értesítette a lelkeseket, hogy abban az esetben, ha a tanítók katonai gyakorlatra vonulnak be, a tanítókat minden további rendelet nélkül helyettesítsék.

Székelyföldi körutat tett gróf Bánffy Miklós. Gróf Bánffy Miklós, a Romániai Magyar Népközösség elnöke a Székelyföldön többnapos körutat tett. A Népközösség elnöke főként Csik és Háromszék szépfekvésű helységeit látogatta meg. Együttal megbeszéléseket folytatott a Népközösség megszervezésére vonatkozólag.

Királyi kegyelemben részesült Vajda József plebános. Vajda József, tenkei római katolikus plebánost tiltott könyvek behozatala miatt egyévi fogházbüntetésre ítélték. Vajda a nagyváradi fogházban kezdette meg büntetésének kitöltését. Az elítélt plebános a napokban királyi kegyelem alapján kiszabadult a fogházból.

Tizenkétéves menyasszonyok. Rendkívül érdekes, képekkel illusztrált cikkben számol be Tolnai Világlapja legújabb száma az afrikai benszülöttek különös világáról. Életüket, házassági szokásaikat semmiben sem tudta a hozzájuk is eljutó kultúra befolyásolni.

Sulyos gépkocsiszerencsétlenség történt Mócs mellett. Mócs és Kolozsvár közötti országúton sulyos gépkocsiszerencsétlenség történt. Vaida-Voivod királyi tanácsos veje, Gherman mérnök, az úton egy szekeret akart kikerülni és közben játszadó gyermekek kerültek a gépkocsi elé. Miközben a gyermekeket is ki akarta kerülni, a gépkocsi megcsuszott és telefonpóznának vágódott. A kocsi-ban ülők mind sulyosan megsebesültek. A kocsik egyik nő utasa a mócsi kórházban meghalt.

Katonaszökevények és határ-átlépők elveszítik az állampolgárságot. Ófelsége rendeltörvényt irt alá, amely fontos módosítást tartalmaz az állampolgárság elvesztésére vonatkozólag. Az új rendeltörvény szerint elveszítik a román állampolgárságot azok, akik azért hagyják el az országot, hogy a katonai szolgálat alól kivonják magukat. Elveszítik továbbá azok is a román állampolgárságot, akik tiltott módon lépik át a határt.

Dunai kikötő lesz Bucuresti. A legfőbb műszaki tanács jóváhagyta a Bucuresti és a Duna között építendő csatorna tervét. A csatornát nemcsak hajózásra fogják használni, hanem annak víze villamosművet is fog hajtani.

Budapest egyévi idegenforgalma. Budapestnek furdőiert és szépségeiért igen nagy idegenforgalma van. A kimutatások szerint az elmúlt esztendőben 250 ezer idegen fordult meg a magyar fővárosban.

Megengedték a Temesvári Magyar Ház használatát. A temesvári Magyar Házban néhány hónappal ezelőtt a hatóságok lezárták. Többszöri közbenjárásra Martha Alexandru királyi helytartó engedélyezte a Magyar Ház újból való megnyitását. A Magyar Házban a Nemzeti Ujjászületés arcvonalának magyar tagozata, a Magyar Népközösség és az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület bányászati felügyelősége fog elhelyezkedni. Ezenkívül több magyar társadalmi és művelődési alakulat kap otthont az újból megnyitott Magyar Házban.

Fejlesztési akarják a gépkocsiközlekedést Romániában. A gépkocsi-élet fejlesztésére fontos intézkedéseket akarnak életbe léptetni. A terv szerint a benzin árában benne lesz a gépkocsik minden adója. Ezenkívül szabályozni fogják, hogy milyen gyártmányú gépkocsikat lehet behozni Romániába.

Belecsapott a villám Nagyváradon egy villamos kocsi-ba. Nagyváradon zivatar alkalmával villamoskocsi-ba csapott a villám. A kocsi hátulsó része meggyült. Az utasoknak az ijedségen kívül más bajuk nem esett.

Felvilágosító munka a rádió útján. A földművelésügyi minisztériumban fontos értekezlet volt. Az értekezleten megbeszéltek a társadalmi szolgálattal való együttműködés lehetőségeit és azt a kérdést, hogy rádió útján milyen módon lehet gazdasági kérdéseket népszerűsíteni?

Játszának bizalommal a Loteria de Stat
COLECTURA OFICIALA-nál

Főelárusítóhely: CLUJ, Str. Regina Maria Nr. 46.

Az állampolgárság igazolása. Belügyminiszteri rendelettel folyó év szeptember 1-ig meghoszzabították az állampolgársági névjegyzékbe való jelentkezés határidejét. Ezuton is nyomatékosan felhívjuk mindazon magyar etnikai származású polgárok figyelmét, akik bármilyen okból kimaradtak az 1924-es összeírásból, hogy szeptember 1-ig feltétlenül jelentkezzenek a községi előjáróságoknál s kérjék felvételüket. Azok viszont, akik hiányos iratokat nyújtottak be, egészsésk ki kéréseiket.

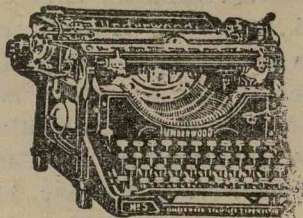
Pályázati hirdetés a Bethlen-kollégium tanítóképző intézetéhez szükséges következő állásokra: 1. Román főszakos helyettes tanári állásra legkevesebb licența vizsgái és pedagógiai szeminárium végzettséggel. Pályázhatnak első sorban ref. vallású férfiak, akik román állampolgárok. Az alkalmazandó tanár jogait és kötelességeit az érvényben levő egyházi törvények és rendeletek írják elő. Pályázati határidő folyó évi augusztus 15. 2. A gazdasági gyakorlati órák vezetésére és a kollégium gazdaságában megállapodás szerint kijelölendő munkák ellátására egy okleveles kertészi állásra. Az alkalmazandó egyén fizetését az intézet vezetősége megegyezés szerint szerződésben fogja megállapítani. Pályázhatnak első sorban ref. vallású, megfelelő képesítésű (kertészeti iskolai, gazdasági iskolai végzettség) férfiak, akik román állampolgárok. Pályázati határidő folyó évi augusztus 15. Mindkét állásra pályázók kellően felszerelt folyamodványaikat fenti határidőig az igazgatósághoz adják be. Az Igazgatóság.

A józseffelvi tűzkárosultak részére a Magyar Nép kiadóhivatalához a bihardiószegi baptista gyülekezet 500 (azaz Ötszáz) lejt küldött be.

Megszökött egy óriáskigyó a newyorki világkiállításról. A newyorki világkiállítás igazgatósága megszerezte látványosságának a világ legnagyobb kigyóját. A veszedelmes kigyó régebben három embert ölt meg. A tizméter hosszú kigyó az acél kalitka néhány rudját szétfeszítette és eltűnt. A kigyót a leggondosabb keresés mellett sem találták meg. Most törbe akarják csalni. Kecskét bocsájtanak szabadon a kiállítás területén, abban bízva, hogy a kecske mekegésére a kigyó előjön, hogy zsákmányt szerezzen.

Szombat déltől hétfő reggelig. Rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl ezzel a címmel a Délibáb legújabb száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg.

Smith Premier Nr. 60.
Remington, Underwood és Corona
írógépek
gyári árban kaphatók.

Gyári raktár amerikai és német írógép- és sokszorosító kellekekből. Speciális javítóműhely az összes rendszerű gépek részére. Használt írógépekből nagy raktár.

„RAPID“
IRÓGÉPVÁLLALAT

Kolozsvár, Str. Regina Maria 33.

Rövid hírek

Negyvenkét milliós pénzbírság. A Prahova megyei pénzügyigazgatóság két petróleum vállalatot forgalmi adó eltitkolás miatt összesen 42 millió lejes pénzbírsággal sújtott.

Megalakult a Népközösség nagyszebeni és szebenmegyei tagozata. A magyar Népközösség szebeni és szebenmegyei tagozata megalakult. A tagozat elnöke Szurdoki Kres Kornél nyugalmazott ezredes lett. A tagozat megalakulása után a szakosztályok is megalakultak.

Megkezdette működését a beszarábiai rádióleadó állomás. A Beszarábiában épített új rádióleadó állomás megkezdte működését.

Lezuhant egy angol repülőgép. Egy angol utasszállító repülőgép lezuhant. Három utasa meghalt.

Felülvizsgálták a zsidó állampolgárokat Szatmáron. A szatmári járásbíróóság eddig 1500 zsidót törölt az állampolgársági névjegyzékből. Tévedésből több nem zsidó is a töröltek sorába került.

Tűz Biharmegyében. Dusafalva község közös szérűjén tűz keletkezett. A tűz következtében 400 ezer lej értékű termény hamvadt el.

Az ittas gazdálkodó halála. Bucataru, Craiova-i gazdálkodó ittas állapotban tért haza lakására. Az udvaron beesett a kutba és meghalt.

Üngyilkos lett egy bélpoklos. Piatra-Neamt moldovai városban egy bélpoklos leugrott a kórház cmeletéről és meghalt.

Tűz volt a dicsőszentmártoni nitrogéngyárban. A dicsőszentmártoni nitrogéngyár egyik épületében tűz ütött ki. A tüzet a városi, a gyári és üveggyári tűzoltóság oltotta el. A kigyulladt épület azonban teljesen leégett.

Halálos baleset Resicán. A resicai vasöntödében Andrei János munkásra súlyos vasdarab esett. A munkás a kórházban meghalt.

Tűz volt a szatmári nagyállomáson. A szatmári nagyállomáson a fűtőház kigyulladt. A tűzoltóság a tüzet eloltotta.

GAZDATUDOMÁNY

Hogy sűtik a jó kenyeret?

Miután ma már napirenden van, hogy falusi asszonyok gyengén, vagy egyáltalában nem tudnak jó kenyeret sűtni, megpróbálom az oktató szerepét vállalni, ez igen fontos kérdésben.

Nem tartozik ma a ritkaságok közé a keletlen vagy szalonnás kenyér, amelyről az az általános vélemény, hogy a gyomrot megterheli.

Lássuk, mi teszi a kenyeret likacsossá és honnét veszi az ő jó tulajdonságait?

A lisztet rendszerint este teknőbe szítják s a teknő egyik végébe a liszt közé vízzel feleresztett kovászt kevernek. A kovász erjedésben levő tészta, amely különböző élesztő baktériumokat tartalmaz. Ezen baktériumok a liszt keményítőjét részben cukorra változtatják, mások azután a későbbi folyamat közben a cukrot szénsavra és szeszre bontják.

Reggel a kovászt kellő mennyiségben langyos sósvízzel feleresztik, a liszttel tésztává keverik s jól megdagasztják. A dagasztás célja az, hogy a keletkezett cukor és a fermentumok a tészta minden egyes részében egyenlően eloszoljanak.

Ez a kenyérsűtés legfontosabb művelete! Mentől tökéletesebb a tészta összekeveredése, illetőleg megdagasztása, annál likacsosabb és egyenetesebb kenyér lesz belőle. A hiányos dagasztás keletlen, szalonnás kenyeret ad.

Dagasztás után a tésztát meleg helyen hosszabb ideig állni hagyják, s ekkor megindul benne a jó eredményre nézve legfontosabb vegyi folyamat. Az egyenetlesen szétosztott cukor és élesztő egymásra hatva, szénsavat és szeszt fejlesztenek. A szénsav ki akar szabadulni, de a lisztben foglalt sikértől nyulóssá és áthatolhatatlanná vált tészta felfúvódik, illetve megkél.

A kelesztést határtalanul folytatni nem szabad, mert a tészta végül folyóssá válik és összelapul. A jó kenyeret sűtő magyar gazdasszony a tészta domboruságából itéli meg a kelesztés idejét s ekkor rögtön hozzáfog a tészta kiszakajtásához s azután rövid idei állás után a kenyeret megsűti.

A kenyér sűtésekor a sűtőkemencét előbb kifűtik, s ha elég meleg, a tüzet belőle kihuzva, a kenyeret bevetik.

A vegytani folyamat itt éri el befejezését. A beszorult szénsavgáz a meleg hatása alatt kiterjed; a szesz gőzzé változik és így a kenyeret felfujja, illetőleg likacsossá teszi. De ugyanakkor a kenyér külső felületén szilárd kéreg keletkezik, mely a felfúvódott kenyérnek alakját megtartja, s egyszersmind likacsosságot kap, amelyen a fölösleges gázok, illetőleg gőzök elszállhatnak.

Az így készített kenyérből, mikor megszelik, a még benne maradt szeszgázok kellemes szagot árasztanak; a kenyér teljesen szivacsos szerkezetű, ugyannyira, hogy ha belét ujjunkkal benyomjuk, a nyomás megszűntével megint fölveszi eredeti alakját. Az ilyen kenyér kellemes ízű és könnyen emészthető.

E feltételeknek megfelelő kenyeret azonban csak jó dagasztással és bő sikértartalmú lisztből lehet kapni. Vannak lisztek, amelyekből tésztát nem lehet készíteni, mert nyujtáskor a tészta szakad, a sikerje nem ad áthatatlan, nyulós tömeget. Különösen áll ez a megdohosodott lisztről. A friss siker ugyanis vízben oldhatatlan, de a liszt megromlásakor részben oldhatóvá lesz és így jó tulajdonságát elveszti.

A dohos liszten úgy segítenek, hogy kevés rézgálicot vagy timsót tesznek

hozzá. A siker ugyanis a fenti anyagokkal való érintkezés után eredeti jó tulajdonságát visszakapja.

A magyar asszonyok egyrésze azt tartja, hogy a rézgálic, illetve timsó a kenyeret fehérebbé teszi. Ez helyes, mert ugyanazon lisztből készült keletlen kenyér mindig barnább, mint a teljesen megkelt. Ugyanazon mennyiségű liszt a megkelt kenyérben t. i. nagyobb térfogatra jut és így a szín is jobban megoszlik benne. De az ilyen anyagokkal készült kenyér az egészségre ártalmas, ez okból készítőit büntetik.

Végre még a liszt és kenyér súlya közti kapcsolatról akarok írni. A végzett kísérletek szerint 100 kg. buzaliszt 125 kg., ugyanannyi rozsból 130 kg. kenyér lesz.

A friss kenyér, mint ismeretes, puha és rugalmas; de néhány nap múlva ezen tulajdonságát elveszti, törékennyé válik és ezt száraz kenyérnek mondjuk. Sokan abban a hiedelemben élnek, hogy a kenyér ezen változását a kiszáradás okozza, pedig nem úgy van. A kísérletek azt mutatják, hogy az állott kenyér vıztartalma a friss kenyérével egyforma. A látszólagos kiszáradást a kenyér részecskéinek megváltozása okozza.

Török Elemér.

A száj- és körömfájás betegség tanulságai.

A hasított körmű állatok száj- és körömfájás betegsége nyugati vidékekről érkezett hozzánk és ma már csaknem egész Erdélyben fellépett. Eddig még Románia keleti és északkeleti része volt mentes a betegségtől, közelebről azonban már Erdély északkeleti részében és Bukovinában is vannak beteg állatok. A száj- és körömfájás betegséggel kapcsolatban meg kell emlékeznünk arról, hogy a gazdák a legelőre kihajtott állataik egészségével nagyon keveset törődnek és uti tapasztalatok alapján mondhatjuk, hogy a csordapásztorok nagyon gondatlanul járnak el a legelőn levő állatok megbetegedése esetén.

A Székelyföldön keresztül utazva több állattartó gazdával beszélgettünk erről a kérdésről. Egyöntetűen arról panaszkodtak, hogy a száj- és körömfájás betegség a Székelyföldön nagy kárt okoz a gazdáknak azért, mert a pásztorok nem jelentik be a megbetegedett állatokat, hanem fekvé hagyják azon a helyen ahol az állat elesett vagy lefeküdt. Több székelyföldi gazda panaszkolta, hogy állatát meg tudta volna menteni, azonban a pásztorok hanyagsága és lelkiismeretlensége miatt csak akkor értesült állatának betegségről, amikor már az állat menthetetlen volt, vagy pedig már el is pusztult. Ezzel kapcsolatban figyelmeztetjük lapunk olvasóit, hogy a jelenlegi száj- és körömfájás járvány nagyon enyhe lefolyású. Elhullások valóban csak a legritkább esetben történnek és akkor, hogyha a gazda nem jár el gondosan. Mindent meg kell tehát tenni a pásztorok kioktatására, hogy az állatok megbetegedését a gazdának azonnal jelentsék be. Hangsúlyozzuk, hogy a fent elmondott tapasztalatokat a Székelyföld állattenyésztő vidékein tettük és szavahihető gazdák bemondása alapján közöltük a fenti bajokat. Bizonyos tehát, hogy tenni kell valamit ezen a téren és követni kell azoknak a példáját akik akkor is gondozzák, amikor azok távoli legelőkön vannak.

El kell mondanunk tanulságképpen még a következőket. Székelyföldi körutunk után Bukovinába mentünk és Dorna-Vatra-nál kerültünk be Erdélybe. A havasokon átvezető uton több helyen találkoztunk nagyobb állatcsapatokkal. Megérdeklődtük, hogy hova viszik az állatokat? Minden esetben azt a feleletet kaptuk, hogy a havasi legelőkön fellépett a száj- és körömfájás betegség és ezért az állatokat hazahajtják, mert otthon sokkal könnyebb az állatok gyógykezelése. Ez a tapasztalat csak megerősített abban a szándékunkban, hogy állattenyésztő olvasóink számára ezeket leírjuk. Amint tehát valamelyik legelőn fellépett a betegség, a gazdák, ha csak lehet, egy-két hétre az összes állatokat vigyék haza, ha pedig, amint jól tudjuk, ez nagy nehézségbe ütköznék, legalább a beteg állatokat helyezték el olyan helyeken, hogy azokat etetni és gyógykezelní lehessen. Sokkal kisebb áldozatot jelent az állatok rendes etetése, itatása és gyógykezelése, minthogyha az állat a betegség következtében elpusztul!

Fejlődik a marosvásárhelyi vajgyár.

Mint ismeretes, a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége első tejfeldolgozó telepét Marosvásárhelyen építette fel három évvel ezelőtt a marosmegyei tejszövetkezetek termékeinek feldolgozására. A telep üzemét annak idején 15 ezer liter tej feldolgozására állították be, az utóbbi évek során azonban ez a számítás elégtelennek bizonyult, egyrészt a tejszövetkezetek számának rohamos fejlődése, másrészt meg a tejszövetkezetek által megvalósított tejgazdálkodás következtében. A telep körzetébe tartozó szövetkezetek tejtermelése ma már csaknem megkétszereződött s ezért a telep üzemi berendezését 25—30 ezer liter tej feldolgozására kell kibővíteni. A kibővítési munkálatok nemrégiben megkezdődtek s a nyár végéig befejezést is nyernek. A kibővítéssel kapcsolatban a vajüzem mellett turó, sajt, pasztörözött tej és kazein előállítására is berendezkedik a telep. Itt említjük meg, hogy a marosvásárhelyi és székelykereszturi vajtelepek nagy vajkivitelre kötöttek megállapodást egy palesztinai céggel.

Tizennégy új szövetkezeti ellenőrt alkalmaz a Hangya-központ.

A Hangya fogyasztási szövetkezetek fejlődése az ellenőri kar kibővítését tette szükségessé. A Központ igazgatósága nemrégiben 14 ellenőrjelöltet vett fel, akinek a kiképzése most van folyamatban, hogy kiképzésük után mint ellenőrök álljanak a szövetkezetek szolgálatára. A 14 új ellenőr beállítása a legszebb bizonyítéka az új vezetés alatt álló Hangya-szövetkezeti mozgalom fejlődésének.

Felvétel a radnóti római katolikus gazdasági iskolába 1939—1940. évre.

Az iskola nyilvánossági joggal bír és időtartama két év. A tanév október 15-én kezdődik és április 30-án végződik. E téli elméleti oktatás elvégzése után, elméleti vizsgát tesznek a tanulók. A gyakorlati vizsgára április 15. és október 15. közti idő alatt készülnek akként, hogy részint otthon saját gazdaságukban, részint csoportokba osztva az iskola gazdaságában gyakorolják mindazt, amit az iskolában tanultak. A két év elvégzése után a tanulók bizonyítványt kapnak. A tanítást szakképzett tanárok végzik. Az előadás nyelve magyar. A gazdasági iskolába beiratkozhatnak mindazok a 14—30 év közötti magyar anyanyelvű keresztény ifjak, akiknek, vagy szüleiknek, legalább 2 (kettő) hold földjük van s akik az elemi iskolát sikeresen végezték.

Beiratkozáshoz a következő okmányok szükségesek: 1. Születési anyakönyvi kivonat és keresztlevél. 2. Állampolgársági bizonyítvány (másolat is jó). 3. Iskolai bizonyítvány (értesítő nem elég). 4. Vagyoni bizonyítvány az előjáróságtól. 5. Erkölcsi bizonyítvány az előjáróságtól. 6. Orvosi bizonyítvány. (Év elején az iskola orvosa által külön-külön minden növendék meg lesz vizsgálva). Az iskolának bennlakása is van, ahová 20 éven alóli tanulók vehetők fel. Ellátási díj a bennlakásban havonta: 500 lei, egész évre: 3150 lei. Ebben benne van a tandíj, koszt, lakás, fűtés, világítás és mosatás. Könyvekről írószerekről a tanuló gondoskodik. Akik nem bennlakók, azok egész évre felszerelési hozzájárulás címén 400 lejt fizetnek. A

bennlakás az iskola emeleti részében van berendezve: villanyvilágítással, vízvezetékekkel és zuhanyfürdővel. A bennlakó tanulók kötelesek hozni: ágyneműt, fehérneműt, evőeszközt (kanál, kés, villa) és egész évi mosatáshoz 2 és fél kgr. szappant. Ágyneműikre, fehérneműikre a bennlakási számukat (intézeti szám) fel kell varratniok, az evőeszközeikre pedig bevésetniök. Egyensapkán kívül más egyenruha nem kötelező, mivel az intézetben otthoni ruháikban járnak. A gyakorlati oktatás az első évfolyam után két hónap, a második évfolyam után pedig egy hónap, mely idő alatt a tanulók ingyen ellátásban részesülnek. Fölszerelési költség egész évre 100 lej. Beiratási díj 100 lej. Minden részletesebb tájékoztatást szívesen megad az iskola igazgatósága Iernut, Tárnava-Mică megye.

Románia területének negyedrészé erdő.

A nemzetgazdasági minisztérium kimutatást készített Románia nyersanyag készletéről. A kimutatás szerint Románia területének csaknem egy negyedrészé erdőség. Az erdők kétharmad részét ki lehet termelni. Évente Romániában közel egymillió vagon fát lehet értékesíteni.

Minisztertanácson foglalkoztak a búza értékesítésének kérdésével.

Calinescu miniszterelnök előnöklete alatt a gazdasági természetű minisztériumok vezetői értekezletet tartottak. Az értekezleten megbeszélték, hogy a búzaértékesítés zavartalan lebonyolítása érdekében milyen intézkedéseket kell tenni?

Művelődési mozgalmak.

Az egyenlőség törvénybeiktatása.

150 esztendővel ezelőtt, 1789 augusztus 4-én nagyjelentőségű esemény történt a francia királyok világhírű versaillesi palotájának egyik termében. Az esemény híre villámgyorsan terjedt el, pedig akkor még nem volt sem táviró, sem távbeszélő, még csak vasút sem. De az emberek száj-ról-szájra adták s így a hír elterjedt egész Franciaországban. Pár hónap múlva már minden országban tudtak róla s amint a hír végigfutott a különböző országokon, a szegény nép milliói, a falvak szántó-vető emberei mindenütt reménykedve sóhajtottak fel. Hogyne, hiszen a hír egy olyan nagy kívánság beteljesedéséről szólt, hogy a falusi emberek minden országban arra gondoltak: bárcsak itt is megtörténne az, ami Versaillesban történt. De bizony a legtöbb országban még mintegy 60 év telt el, míg a falvak népének ez a kívánsága beteljesedett.

Mi volt hát ez a nevezetes esemény, mely ezelőtt 150 esztendővel annyira felkeltette a falusi szántó-vető emberek reményességét?

Az esemény abból állott, hogy a versaillesi palotában tanácskozó francia nemzetgyűlés kimondotta a jobbágyság eltörlését és az embereknek a törvény előtti, jogokban és köteleességekben való egyenlőséget.

Ennek a határozatnak óriási jelentőségét csak akkor értjük meg, ha tudjuk milyen volt az emberek legnagyobb részének élete és helyzete 150 évvel ezelőtt.

150 esztendővel ezelőtt a legtöbb európai országban az embereket három csoportba lehetett osztani. A lakosság nagy többsége szántó-vető emberekből és iparos-kereskedő emberekből állott. Ezeknek semmi fontosabb joguk nem volt, különösen a falusi szántóvetőknek, pedig minden országban ők voltak többségben. Velük szemben a nemesek minden joggal rendelkeztek. Adót nem kellett fizetniük, óriási földbirtokaik voltak és különleges bánásmódban részesültek. Hivatalokat csak ők tölthettek be s az állam vezetése az ők kezükben volt. Ha valaki nemesnek született, bármilyen hitvány, vagy buta is volt, jól boldogult. Ellenben, aki iparos- vagy kereskedő családból származott, vagy épen falusi körökből, az bármilyen tehetség is volt, csak nehezen, vagy egyáltalában alig élhetett. A nemesek és papok két kiváltságos csoportjának tagjai csekély számuk ellenére is az országok vezetését a kezükben tartották. A harmadik csoporthoz tartozó iparosok és kereskedők, valamint a falusi szántóvetők egészen más helyzetben voltak. Az előbbieket még a vagy-

nokkal rendelkeztek, de a falusi szántóvetők legnagyobb része földhözkött jobbágy volt, aki sem vagyonával sem személyével nem rendelkezett.

A jobbágyok rendszerint kis földet kaptak bérbe s azon dolgoztak. A nemesúr földjéről elmozdulni nem volt szabad. Terményükből, búzából, borból, mézből, gyümölcsből tekintélyes részt oda kellett adniuk a földesúrnak. Így nekik maguknak alig maradt valami. Hetenkint 3-4 napot a földesúrnak dolgoztak kötelező munkában, amit robotnak neveztek. Aki e munkáról elmaradt, nagyon kemény büntetést kapott. A büntetés leggyakoribb módja a botozás volt; ebbe gyakran belehaltak az áldozatok.

A jobbágyok súlyos adókat fizettek pénzben is. Halászatért, vadfogásért, erdei makkoltatásért, legelőhasználatért, tűzifáért külön kellett fizetniük. Volt olyan ország, ahol még a kéményekéért is adót fizettek. Általában a jobbágyokat szörnyű módon kizsákmányolták. Ezért volt a történelem folyamán annyi parasztlázadás. Am e lázadások nem igen jártak eredménnyel, legfeljebb néhány országban a jobbágyok megkapták a szabad költözködési jogot, azaz egyik földesúr birtokáról átmehtek a másikra szerencsét próbálni: hátha az új földesúr jobb, mint a régi.

Ilyen helyzetben voltak a francia jobbágyok is, mikor 1789 aug. 4-én a francia nemzetgyűlés kimondta a jobbágyság eltörlését. A határozat azért volt különösen értékes, mivel a nemesurak és papok nagy része önként mondott le földesúri jogairól, amelyek pedig sok jövedelmet hoztak. Kimondották, hogy ezentúl nincs nemes és nincs jobbágy, mindenki ugyanazokkal a jogokkal és köteleességekkel bír. Mindenki a vagyonának megfelelő arányban fizet adót, tehát senki sem adómentes. A jobbágyság eltörlésével a volt jobbágyok vagyonukban és személyükben is szabadok. Robotmunkára, tizedfizetésre nem kényszeríthették. Ott lakhatnak, ahol akarnak. Rájuk nézve ugyan azok a törvények érvényesek mint az ország bármely lakosára nézve. Mindenki egyforma joggal bír hivatalok elnyerésére.

A 150 évvel ezelőtt megszavazott egyenlőség nagy lelkesedést keltett mindenütt a falvak lakói között. Amde Európa többi országaiban ezt az egyenlőséget sokkal később valósították meg. A nemesek természetesen igyekeztek megakadályozni az egyenlőség megvalósítását s az uralkodók sokáig védték őket. De a múlt század vége felé már Európa minden államában megszüntették a jobbágyságot,

LOTERIA DE STAT.

Ujítsák meg sorsjegyeiket az 1939 Augusztus 15-i

II-ik osztály huzására.

A 100.000 lejen aluli **nyeremények számának növelése**, a II-ik és III-ik osztályban, megadta a lehetőséget arra, hogy a legnagyobb igényű játékosok követelményeinek is megfeleljen.

250 Leivel

vásárolhatnak sorsjegyet a II-ik osztályra, kérjenek játéktervet.

Loteria de Stat.

PIAC

Tájékozatlanság uralkodik a gabonapiacon.

A legtöbb gabonapiacon még most sem alakultak ki az árak. A kereskedők egyelőre tartózkodnak a vásárlásoktól, az eladók pedig tekintettel a kormány árszabályozására, nem hajlandók a búzát olcsóbban eladni, mint ahogyan az állam megszabta. Ez egyelőre nagy élettelenséget okozott a gabonapiacon, remélhető azonban, hogy rövid időn belül a helyzet megváltozik és a kereskedők megkezdik a gabonavásárlást.

Bizonytalanság a nyersbőr piacon.

Kormányintézkedés következtében a nyersbőr készleteket egy országos bórértékesítő szövetkezet veszi át. A szövetkezet, minthogy egyetlen vásárló a bórpiacon, a bórárakat nagyon alacsonyan szabja meg. Ennek többszörös kára van. Károsodnak a gazdák és a mészárosok, sőt a húsfogyasztó közönségre nézve is káros, hogyha a bőrt értékén alól vásárolják össze, mert ezáltal a mészárosok a húst drágábban kell, hogy árussítsák. A helyzetre való tekintettel a gaz-

dák és a mészárosok küldöttsége emlékiratot nyújtottak át Calinescu miniszterelnöknek és ebben kérték, hogy a helyzeten segítsen, mert így kívánja ezt a gazdák, a mészárosok és a fogyasztók érdeke. Calinescu miniszterelnök ígéretet tett, hogy a kérdést alapos vizsgálat tárgyává teszi és megfelelő intézkedésekkel fog a helyzeten javítani

Borárak Marosvásárhelyen.

Asztali bor 10—14, pécsenye bor 15—20 lej literenként

AZ ÉLETBŐL AZ ÉLETNEK

A szeretet iskolájában.

— A szeretet mindent remél. —

Mindent remél, mondja a szeretetről Pál apostol. De hát mi jellemzi a szeretetnek reménységét? A mi emberi reményeinkkel különösen vagyunk. Jellemzően világítja meg a mi emberi reményeink valóságos értékét a következő történet. Érettségi vizsga után hazament falujába a boldog, reményteljes fiatal ember. Találkozott öreg, bölcs papjával és csillogó szemekkel beszélt jövőd terveiről és reményégeiről. — Sikerült az érettségim, — mondotta — és most biztos reményekkel nézek az élet elé. — Nos és mit remél, mit vár az élettől? — kérdezte az öreg lelkipásztor. — Először is, — felelt az ifju, — elvégzem a jogot és ügyvédi diplomát szerzek magamnak. — És azután? — kérdezte az öreg pap. — Azután ügyvédi irodát nyitok, apámnak is és nekem is széleskörű ismeretségem van és bizonyára jól fog menni az irodám. — És azután? — Megházasodom, boldog családot fogok alapítani. — És azután? — kérdezte tovább az öreg pap. — Egy kicsit esodálkozva nézett a fiatalember az öreg papra, de tovább felelt: — Felnevelem gyermekeimet és jól elhelyezem az életben. — És azután? — Azután, hát megöregszem, — felelt zavartan a fiatalember. — És azután? — Hát akkor meghalok.

Ha végiggondoljuk a dolgot, bizony így végződik minden emberi remény: Élünk, dolgozunk, több, kevesebb sikert mutatunk fel és aztán meghalunk. Ez az emberi sors. És ha ezt így hidegen, következetesen végiggondoljuk és úgy tesszük fel a kérdést, hogy mi lesz azután, mégis csak megremeg a szívünk és átfuvall a lelkünkön a prédikátor könyvének fájdalmas panasz: Minden hiábavalóság! Megértjük, hogy milyen megrendítő igazság van a zsoltár szavában: „A mi esztendeinknek napjai hetvenesztendő vagy ha feljebb, nyolcvanesztendő és nagyobb részök nyomoruság és fáradság, amely gyorsan tovatünik, mintha repülnénk.“ Az öreg pap kérdéseivel éppen arra akarta reávezetni a fiatalembert, hogy belássa, hogy az emberi élet feladatát és értékét nem szabad csupán az egyéni önzés szempontja alatt megállapítani.

A szeretetnek reménye egészen más természetű. Az apostol e reménység alatt azt a reménységet érti, melyről Péter apostol is beszél, amikor ezt hirdeti: „Áldott az Isten és a mi Urunk Jézus Krisztusnak atyja, aki az ő

nagy irgalmassága szerint újonnan szült minket élő reménységre, Jézus Krisztusnak a halálból való feltámadása által.“ Ez az élő reménység, az igazi keresztyén reménység abban különbözik attól, amit általában ember reménykedés alatt szoktunk érteni, hogy ezt a reménységet a szeretetnek és nem az önzésnek lelke irányítja. A Krisztus által élő reménységre ujjaszületett ember nem abban reménykedik, amit más ad, hanem abban, amit Isten kegyelméből ő tud adni azoknak, akik szeretet. Ennek a reménységnek az az alapja amit a szeretet apostola így fejez ki: „Isten szeretet és aki szeretetben marad, Istenben marad.“ Ennek a reménységnek az a szilárd meggyőződés a táplálója, hogy életünket Isten idvezítő szeretetének törvénye szerint irányítja és amíg mi az Ő idvezítő szeretetétől tanácsát követjük, addig kegyelme és jósága mindeneket egyformán javunkra rendez.

A szeretet reménye soha el nem fogyó, a halálon is túl élő örök reménység, mert az örök szeretetnek, Istennek szívéből táplálkozik: Mit is mond a szeretetről az apostol? Emlékezzünk arra, hogy ezt mondja: A szeretet nem irigykedik, nem kérkedik, nem fuvalkodik fel, nem keresi a maga hasznát. Ha valakinek a szívében ilyen szeretet él, akkor hogyan is lehetne elgondolni azt, hogy azt az embert, akinek a szívében ez a szeretet van reményeiben csak az az önző kérdés irányítja: Mit kaphatok, mit ragadhatok én meg az élet előnyeiből, javaiból és nem sokkal inkább az a másik: Mit adhatok én azoknak akiknek sorsát és életét az én gondoskodásomra bizza az Isten?

A szerető szívű ember szívében hordozza mint örök elkötelezettséget, de örök ígéretet is a Krisztusi szót: „Mert valaki meg akarja tartani az ő életét, elveszti azt, valaki pedig elveszti az ő életét énértem és az evangéliumért, az megtalálja azt. Mert mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri lelkében pedig kárt vall?“ Az ilyen ember valóban szívében hordozza a jelszót: Amíg lélegzek, reménykedem, a reménység az én lelkemnek lélegzetvétele, de a szerető szívű embernek e kifogyhatatlan élő reménysége a hitnek ama boldogító, megtartó vallomásából táplálkozik, amelyet a zsoltáros hirdetett: „Seregek Ura! Boldog ember az, aki bízni benned.“

Mulafutó

PETI, A LIBAPASZTOR.

Sokan voltak testvérek Petiéék,
Nagy volt a gond. Így aztán Petikét
szolgálatba adták. Keresse meg
— hisz őt esztendő s már — a kenyérét.
Agrólszakadt, nincstelen emberek
gyereke ő, henyélni nem lehet.

Megmagyarázták Petikének szépen,
libákat őriz majd a tarka réten,
harminc hószin libát. Egész vagyon,
rettentő kincs az. Vigyázzon nagyon
azért rájuk. Aludni nem szabad
a friss fűvön, mert tilosba szalad
a buta jószág s befogja a bős,
mérgező törvény-végrehajtó: a csösz.

Ne játszon fogót. Ne kergessen lepkét.
Legyen előtte szent a kötelesség,
amit felvállalt. Ha nem lesz hiba,
meg lesz mindig mind a harminc liba,
kosztól kívül kap egy pár ócska csizmát.
Kicsit rongyos már, de ha kitisztítják,
mint az égi Fiastyuk, úgy ragyog.
Szép foltot tesznek rá s a legnagyobb
hóban, hólében is hordhatja, hát
becsülje meg Péter érte magát.
Habtollu ludjait igen szeresse,
baja ne legyen soha egyiknek se.

Hajtotta hó-libáit. Hullt a nap
esője rá: a tüzes zuhatag.

Mentek. Elöl a hegyes, vén gunár,
hátról Peti, mint holmi kis király.

Mentek. „Gi-gá“, sirt fel a liba-ének.
Mig egyszer csak drótkerítéshez értek.

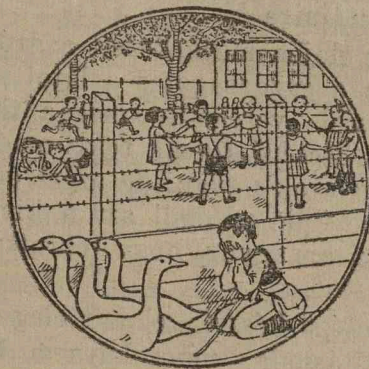
A kerítésen túl az óvoda
állt, a tudásnak első csarnoka.
S az udvaron a komoly óvoda
előtt játszott a gyerekek hada:
száz kis gyerek, száz égő, szent titok.
Sütkéreznek, mint az aranygyíkok.

Megállott Péter, mint egy koldus ottan,
alázattal s bámult be hosszan, hosszan.

Fü-nélküli volt arra a világ,
berzenkedtek is érte a libák
meglehetősen. Azonban Peti
mit bánta őket. A mesebeli
tündérparkba bámult, az édenkertbe,
ahonnan őt, bús Adámot, kiverte
az élet, a tüzespallosú angyal,
küüzte rettentő, sötét haraggal.

És ahogy nézte a nagy-nagy sereg
gyereket, kiknek játszani lehet,
akiknek minden bohóság szabad, —
az ő s lázongás szívére szakadt,
a lelkét sötét, fájdalmas kín tépte.
És sirva roskadt rá a kerítésre.

Ölbey Irén

A hasznát hajtó tévedés.

Ha hallottátok, ha nem, — lehet, hogy
inkább igen, mint nem — mégis elmon-
dom, mert különösen a mai időkben fe-
lettebb megszivlelendő tanulságot merit-
hetünk belőle.

Apahida és Kolozsvár között, a dez-
méri lankán van egy körülbelül öt holdas
erdőske, mely az arra utazónak úgy tű-
nik fel, mintha valami jótékony szellem
egy üdülőhelyet cseppentett volna a pusztaságba,
hogy embernek, állatnak leg-
alább a tekintete megpihenjen rajta . . .
Hogy ez a folt miképpen került oda, azt
akarom most elbeszélni.

Az a birtok, melyhez az erdő tartozik,
valamikor egy erdélyi főnemes tulajdoná-
 volt, akinek a lányát egy osztrák gróf
vette el feleségül s ezt az uradalmat ho-
zományul kapta a menyasszonyával.

Egyszer az intézőhöz levél érkezik
Bécsből. A gróftól, melyben erősen néme-

tes zamattal az az utasítás volt adva, hogy őt holdat szakítson ki a szántóból s azt vesse be makkal. A gazdatiszt csóváltatta a fejét, hogy az uraknak milyen furcsa bogaraik vannak. A jó zsiros földet ilyenmire vesztegetni! Ugy látszik, Bécsben elfogyóban van a tűzifa. No, amíg a gróf ur ennek a fájánál melegszik... De hát parancs — parancs. A föld nem az övé s neki azt kell tennie, amit rendelnek. Aztán meg: jut is, marad is.

Felszántatta tehát az őt holdat, nagy ügyel-bajjal beszerezte a magot, még be is boronáltatta apróra, hogy a munkában ne legyen hiányosság s a továbbiakban az Isten gondjaira bízta.

Nyár elején megérkezett a gróf. Megvizsgálta a gazdaságot s a látottak után elismeréssel veregette meg a tisztartó vállát. A dicsérő szavak rossz magyarsággal hangzottak ugyan, de azért érteni lehetett belőlük. Végül azt a kívánságát fejezte ki a nagyur, hogy tekintse meg a makk-vetést.

Az intéző készséggel tett eleget a magas óhajtásnak s nemsokára a kérdéses területen állottak, melyből a parányi tölgyfa-csemeték csak éppen hogy kiduglák az orrukat. A gróf csalódottan nézett végig a vetésen:

— De kérem szepen, hol ván itt a makk?

— Ehun van instállom — s buzgó igyekezettel mutogatta az intéző a pirinyó palántákat.

— Nem értek, sehogyse nem értek — makaeskodott a bécsi mágnás, — hiszen ilyenkor a makknak már virágja kell, hogy legyen.

— Milyen virágja, könyörgöm? — értetlenkedett a számtartó.

— Mindenféle szép virág, piros, lila meg más színű. Ilyen né!...

S rámutatott aranyos nyelű botjával egy pipacsra, mely a lábuknál éppen bomlasztotta csenevész virágszirmait. Az intézőnek hirtelen világosság gyult az agyában s — illem ide, tisztesség oda — falrengető kacagásban tört ki.

— Jaj, méltóságos uram, akkor hát mákról van szó és nem makkról.

— Hát legyen „mákk“, de én ilyen akartam termelni, — magyarázott a gróf bosszusan.

— Megkövetem a méltóságos gróf urat — fogta a tisztartó is komolyabban a szót — itt egy végzetes tévedés történt s ezt egy kicsinyke vessző okozta, mely a levélben lemaradt az *a* betű tetejéről. Eből a mákból csak tölgyfaerdő lesz, még pedig igen későre, mellyel a mákos pátkót legfennebb megsüthetjük.

— Az ördög vigye el a vesszőjüket, — dohogott a gróf kissé felengedve, — már így történt, hát legyen fa belőlük. Mondjuk azt, hogy ide csakugyan erdő akartunk ültetni. S ne szóljon senkinek a „vesszőről“, mert ha kitudódik, az egész világ kacagni fog rajtam.

...Igy került a makk helyébe tölgy erdő, mely ma is ott virít a domboldalon. S bizony rajtuk is elférne néhány e faj tévedés, ha észbe vesszük, hogy milyen kegyetlenül irtják az időjárás hordozóját, a kövér esőcseppek szabályozóját, a ózondus levegőt szolgáltató erdőt. Aki Mezőségen jár, példáját láthatja annak, hogy a falánkság és a rossz gazdálkodás milyen mérhetetlen károkat okoz, mikor a kipusztult erdők után vizmosásokkal szakadékokkal éléktelenített, terméketlen, kopár hegyoldalakkal ajándékozik meg az ott lakókat.

Fancsali Sándor

Minden magyar jegyezze jól meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete

Minerva Biztosító Részvénytársaság

Tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni.

Apróságok • Adomák

A finnek nemzeti viselete.

Finnországban utazó idegnek meglepetéssel állapítják meg, hogy a finn nép hétköznapiakon nemigen jár népviseletben, ellenben közös ünnepeiken szegény és gazdag egyaránt nemzeti viseletbe öltözik. Ezzel kapcsolatban egy Finnországban utazást tett hölgy a következőket írja a finnek nemzeti viseletéről:

„A finnek közös egyszerű, küzdelmes multjukba térnek vissza azzal, hogy templomba, dalosversenyre, nemzeti ünnepségre felöltik az ősi viseletet. Ruhájuk svéd és orosz behatásokat őriz. Ez is csak a közösen viselt elnyomatásra emlékeztet.

Bár a finnek odaadó lelkiismeretességgel végzik népművészeti kutatásaikat s a gyapjuszövésben tökéleteset alkotnak, — népművészeti kincsük nem oly szinpompás, kézimunkájuk kivitelezése nem oly változatos, mint a miénk. A népi kulturára felépített országuk mégis világpéldául szolgál. Mi vajjon miért nem akarjuk megismerni a magunkét?

Nálunk is számtalan jel mutatja, hogy a népviselet nemzeti viseletté nemesedik. A magyar ünneplő a háziszőttesből készült viselő ruha, a falunak kenyeret adó, megszervezett háziipar most születik meg szemünk előtt. A falusi nép nagyon lelkesedik. Erdélyben már vannak falvak, ahol a levett viseletet ismét felöltik, először csak a konfirmáció, az esküvő, nőszövétségi napok alkalmával, — hogy lassan általános ünneplő ruhává válják.

Finnország és Erdély népe a természettel eleven kapcsolat-

ban élő, küzdelmekben edződő két nép, néha csodálatosan egyező utat talál a haladás és a hagyományok kapcsolatára.“

A baleset-elhárítás érdekében.

Angliában, ahol a lakosság nagy száma ipari munkával foglalkozik, egyik legfontosabb társadalmi kérdés a baleset elhárításának az ügye. Angliában a baleset-elhárítási mozgalom három szakaszra oszlik. Ugy szerkesztik a gépeket, hogy lehetőleg elkerülhetők legyenek a balesetek. Kioktatják a munkásokat és a balesetek ellen való védekezés szabályait összegyűjtik, a munkásokkal betanítatják. Végül egy ujság hasábjain át hasznos és tanulságos olvasmányokat terjesztenek. Az ujság kétszáz ezres példányszámban jelenik meg és bebizonyosodott, hogy a baleset elhárítási mozgalom leghatékonyabb eszköze. Az ujság egyes számaiban beszámol arról, hogy legutóbb a biztonság érdekében mi történt. Foglalkozik az üzemi és a mindennapi életben előforduló balesetekkel. Külön rovata van a gyermekbaleseteknek és azoknak a biztonsági intézkedéseknek, amelyeket a gyermekek érdekében kell tenni. Az ujságban állandó rovat van a hozzászólások számára és a lap hasábjain magas színvonalu viták folynak le bizonyos biztonsági kérdések körül.

Mesterségesen kövesített fa.

Egy német vegyész olyan eljárást talált fel, amelynek segítségével akármilyen fát meg lehet kövesíteni. A fa sejtjeibe oly nagy mennyiségű kövesítő anyagot juttat, hogy a fa tulajdonságai egészen megváltoznak. Az ilyen elkövesített fának elsősorban az a legnagyobb

előnye, hogy sem szárazságban, sem nedvességben nem vetemedik, nem duzzad meg és minden irányban pontosan megtartja eredeti méreteit. Egészen friss fát is lehet így kövesíteni, tekintet nélkül arra, hogy puha- vagy keményfáról van-e szó. Az így elkészített fa eléggé tűzálló is, azonkívül a keménysége is tetemesen megnő. A mesterségesen megkövesített fának nagy jövőt jósolnak az iparban.

Feltalálták a szüretelő gépet.

Bartha Elemér, kecskeméti szőlőtulajdonos, rendkívül ügyes szerkezetű gépet állított össze. A gépezet leszedi a szőlőt, a fürtöket lebogyózza, a kocsányokat kidobja és a bogyókat kiperéseli. Az eddigi kísérletek azt mutatják, hogy a szüretelő gép rendkívül tökéletes munkát végez és a géppel való szüretelés mindenképpen olcsóbb és tökéletesebb, mint a kézzel való szőlőszedés és borpréselés. A tapasztalatok hatása alatt a kecskeméti szőlősgazdák elhatározták, hogy idén a Bartha-féle szüretelő géppel fognak szüretelni.

Elszólta magát.

Vendég: Korcsmáros ur, mi az? Hisz ebben a borban petróleum van.

Korcsmáros: Szavamra mondom, tiszta vizet öntöttem bele.

Foglaló.

Icig: — Van-e valami eladó, Mihály gazda?

Mihály gazda: Van ám Icig: fogfájás!

Icig: — Jól van! Itt van kendnek egy forint foglaló. Tartsa meg kend egy hónapig! akkor érte jövök!...

Tanácsadó

L. J. Ha a búzát közvetlenül kalangyából hordotta a gépbe, elraktározás után gyakran forgassa meg. Nagyon jó, ha a búza cséplés előtt egy ideig asztagban áll, mert ott utóérésen megy át és teljesen kiszárad. Ha esetleg a búza kalangyában hosszabb ideig állott és eső nem érte, megeshetik, hogy összehordás nélkül ugyanolyan minőségű lesz, mint ha asztagban állott volna.

A. J. A lótetű irtására nagyon sok mód van. Nem írta meg, hogy mekkora területen akarja a lótetűket irtani? Feltesszük, hogy nem kis házikertről van szó, hanem nagyobb területről, amely szántóföldi művelés alatt áll. Ilyen területen a legeredményesebb a következő irtási mód: őszszel a hidegebb időjárás beállása előtt ásson árkokat a földjén és az árkokat töltsse meg friss lótrágyával. A lótetűk az időjárás hidegre fordulásával behúzódnak a meleg trágyába. Tavasszal aztán a melegebb idők beköszöntése előtt a trágyát ki kell hányni az árkokból és a lótetűket el kell pusztítani. Egyébként szokták a lótetűt szénkénegezéssel is irtani, amint a szőlő, filloxera nevű kártevőjét irtják. A szénkénegezés azonban veszedelmes művelet és ezért az előbbi irtási módot ajánljuk. Különben a lótetűk által ellepített táblába vessen kapásnövényeket és vigyázzon arra, hogy május végén, június elején a föld alaposan legyen átkapálva, mert ezáltal nagyon sok lótetű fészek semmisül meg és legalább a káros bogár szaporodásának gátat vet. Egyébként, ha átnézi lapunk régebbi számain, több helyen is kap utasítást arra vonatkozólag, hogy a lótetűt milyen módon irtsa.

Z. L. Kajszinbarackfa alanyúul lehet szilva alanyt használni. Erre vonatkozólag azonban a következőket jegyezze meg. Megállapítható, hogy a kajszinbarack részére nem a legmegfelelőbb alanyok a szilvák, kivéve a vöröszilvát, amelyen hosszúéletű lesz. A szilvaalanyok sohasem forrad-

nak össze kifogástalanul a nemesséssel, miáltal az ilyen törzseknél gyakori az erős szelek, a zivatatok utáni törés. A mirabolan szilvaalanyoknak sok kedvező tulajdonsága mellett viszont az a hátránya, hogy ősszel csak késsőre csökkenteni élettevékenységét és emiatt a hajtások nem érhetnek be idejére, könnyen fagykárt szenvedhetnek.

L. T. Levelét, amelyben a korai krumpli termesztésének mólja iránt érdeklődik, megkaptuk. Figyelemztetjük azonban, hogy a korai krumpli termelésével elkésztett, és így csak jövőre fogjon hozzá. A korai vagy ugynevezett „főjtött krumplit” július hónap végéig feltétlenül el kell vetni, különben nem tud kifejlődni. Mint levelében írja, idei krumplit akar vetni, márpedig csakis a tavalyi krumpli alkalmas korai krumpli termelésére. Ha tehát nem áll rendelkezésére tavalyi krumpli, a legfontosabb feltétel az új krumpli termeléséhez hiányzik. Újkrumplit hiába vet, mert nem fog eredményt elérni!

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.

Főszerkesztő: Gyallay Domokos.

Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató: dr. Szász Ferenc.

Aprohirdetések

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Allástkeresők részére 20 szóig 40 lej. — Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő. Jelítség leveleket csak a portó beküldése esetén továbbítunk. Ugyisint az érdeklődésekre is csak úgy adunk választ, ha a válasz lev. lapot mellékelik, vagy bélyegben küldik be a portóköltséget.

Eladó egy 720-as eséplő, oldalzsákos garnitúra 5 lóerős Kálai-féle motorral. Kis javítással üzembe hozható. Folyó év augusztus 6-án árverés útján eladatik. Farkas Mihály Cusmed, posta Atid, jud. Odorheiu.

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

B. I. Székelytamásfalva, V. J. Csomortán, H. M. Magyarpécska, Ifj. B. M. Erőd.

ELŐFIZETŐINKHEZ!
Pinczeffy Sándor megbízottunk aki ezidőszertint Udvarhely megyében végez lapunk érdekében munkát, a legközelebbi napokban a megyének Udvarhely és környékbeli falvait keresi fel. Felkérjük mindazon előfizetőinket, akik az említett területen laknak, hogy megbízottunk megjelenése alkalmával szíveskedjenek a feltüntetett hátrálékos összeget szabályszerű nyugta ellenében kifizetni. Ismétellen közöljük, hogy azon előfizetőinket, akikhez nem tudunk ez alkalommal megbízottat küldeni, postautalványon szólítjuk fel és felkérjük, hogy a feltüntetett összeget ugyanazon postautalvány felhasználásával küldjék be kiadóhivatalunkhoz.

B. F. L. Zilah. Sajnálattal közöljük, hogy kötvényeit ezideig nem huzzták ki.

Olvasóinkhoz! Felhívjuk címváltoztatást kérő előfizetőink figyelmét arra, hogy az új cím bejelentése alkalmával közöljék a régi címet is, hogy ezáltal megkönnyítődjék a kiadóhivatal munkája.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: T. I. Buza 75, K. M. Csegez 150, B. J. Kászoniimper 145, T. A. Abrudbánya 305, M. N. Brassó 155, T. O. Bala 85, K. J. Csikszentmárton 155, Sz. G. Buza 155, I. J. Pelbárthida 115, H. I. Arad 150, Sz. M. Désakna 150, Sz. L. Bibarszentjános 155, J. I. Bucuresti 150, K. A. Hirip 150, H. J. Magyarpécska 155, B. M. Gelence, F. J. Sóvárard 280, T. J. Baia de Aries 455 lej.

Minerva Rt. nyomdája Kolozsvár.
Serv. Cenz. C. VI. A. Bun de imprimat.

Hála-koszorú.

A búzatermésért való hálaadást némely magyar vidékeken búza-koszoruk készítésével fejezik ki, amelyeket ünnepi menetben meghordoznak a falvak utcáin, azután a templomban helyeznek el. A koszorukat azokból a füzérekből állítják össze, amelyeket a fiatalság otthon fon a termés legszebb szálaiból. Képünk füzér-gyűjtő ifjú csapatot ábrázol.

Tanuld meg!

Hogyan őrizzük meg a ételeket nyáron?

Jégszekrény hiján egyéb kisegítő fogásokkal kell megőrizni romlandó élelmicik-einket. Ezek közül csak a legegyszerűbbeket említjük meg. Így például 1—2 napig nyári melegben is frissen tartható a hús, ha ecetes vízbe mártott ruhába csavarjuk s hűvös kamrába helyezzük. Más eljárás szerint a nyers húst vagy májat köedénybe helyezzük és annyi lefölezött tejet öntünk reá, hogy felületét ellepje. A tejet 12 óránként frissel pótoljuk.

Egyéb romlandó ételt következő módon kezelünk: az ételt tartalmazó lábast hideg vízzel telt tálba állítjuk és tiszta konyharuhával szorosan letakarjuk úgy, hogy a ruha csücskéi a vízbe érjenek. A vizes ruha párolgása lehűti, tehát frissen tartja az ételt.

Friss vaj igen sokáig eláll, ha porcellán- vagy cserépedénybe hézagmentesen legyurjuk és tetejére pár ujjnyi enyhén sózott hideg vizet öntünk, melyet naponta egyszerűen kétszer frissel pótolunk.

A kemény sajtot ecetes vízbe mártott ruhába csavarjuk, a puha sajtot légmentesen, burával vagy ennek hiján csészével leborítva tartjuk.

Zöldségfélék, salátát zománcatlan cserépedénybe rakva, vizes ruhával leborítva tartunk frissen.

Salátaolaj nem avasodik meg, ha egy üveg olajhoz 2—2 evőkanál szárított sót adunk, gyakran összerázzuk és hűvös helyen, nyitott palackban tartjuk.

Légypiszok eltávolítása bronz- és acéltárgyakról.

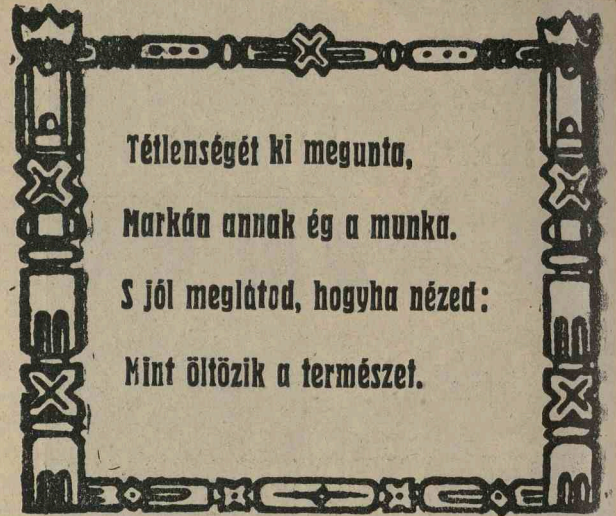
Dörzsöljük a piszkot denaturált szeszbe mártott tiszta ruhával.

Miért kell öntözni ilyenkor a gyümölcsfákat?

A kutatások bebizonyították, hogy nálunk az eső és hólé utján nem jut annyi nedvesség a talajba, hogy az teljesen fedezze a gyümölcsfa évi szükségletét. A tapasztalat szerint a legszebb és legtöbb gyümölcs olyan vidékeken terem, ahol kétszerannyi eső esik,

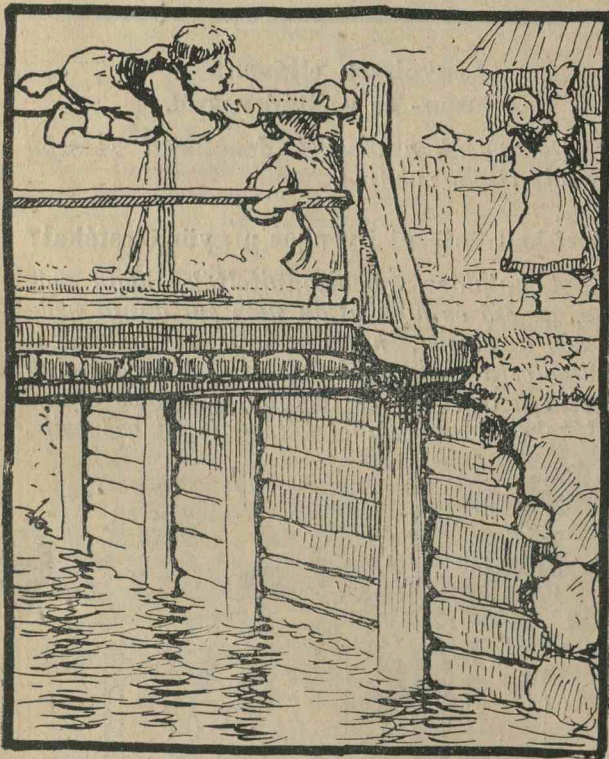

mint nálunk. Ezért különösen most, amikor a gyümölcs érik, gondoskodnunk kell a gyümölcsfák bőséges öntözéséről. Az öntözés ilyenkor nemcsak a gyümölcs fejlődését segíti elő, hanem serkenti a jövőévi termőrügyek kifejlődését és így a jövőévi termésnek is javára válik.

Téllenségét ki megunta,
 Markán annak ég a munka.
 S jól meglátod, hogyha nézed:
 Mint öltözik a természet.

Vigyázz magadra!

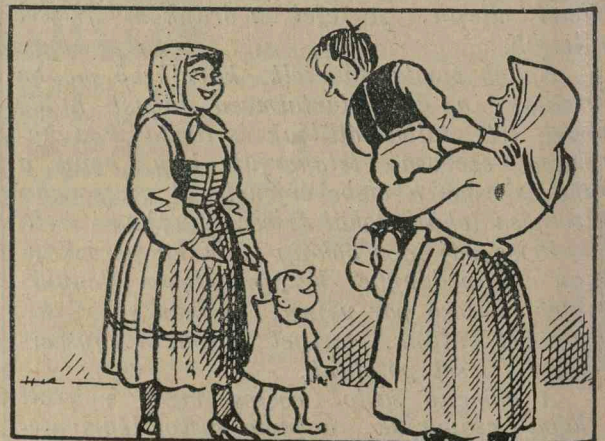
Ki felhág a hidkarfára,
 Könnyen hullhat a halálba!

A szemüveg viselésről.

A falusi emberek valósággal irtóznak a szemüvegtől. Azt hiszik, hogy aki szemüveget használ, annak valamilyen szembetegsége van, vagy talán vak. Nem tudják, hogy szembetegséget nem lehet szemüveggel gyógyítani s nem gondolják meg, hogy vak szem helyett üveggel látni nem lehet. A szemüveg egyszerűen egy olyan szerszám, amivel a közellátó vagy messzelátó szem munkáját meg tudjuk könnyíteni.

Csak tiszteletet érdemel az olyan ember, aki minden eszközt felhasznál arra, hogy dolgozni tudjon és magának, meg másoknak hasznára lehessen. A falusi emberek közt sok közellátó meg távollátó küzködik mégis üveg nélkül, mert attól félnek, hogy ha üveget tesznek fel, kigunyolják őket. Pedig nem szabad a felelőtlenül gonyt üzők kedvéért lemondani az embernek arról, hogy szemének munkáját és ezzel keresetképességét megkönnyítse.

Okos esetetek.

I. anya: Az én Pistikém olyan okos, hogy már egyéves korában a maga lábán járt.

II. anya: Az én Józsikám pedig olyan okos, hogy még négyéves korában is cipelteti magát.

Kiadja a „Magyar Nép” Rt. Cluj, Str. Baron L. Pop 5. — Minerva Rt. nyomdája, Kolozsvár. 4150

Serv. Cenz. C. VI. A. Bun de imprimat.